

פסיכולוגיה התפתחותית – מוגבר

על-פי תכנית הרפורמה ללמידה משמעותית

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעותיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים:

פרק ראשון	16	נקודות
פרק שני	64	נקודות
פרק שלישי	20	נקודות
סה"כ	100	נקודות

ג. חומר עזר מותר לשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: ענה על מספר השאלות הנדרש בשאלון. המעריך יקרא ויעריך את מספר התשובות הנדרש בלבד, לפי סדר כתיבתן במחברתך, ולא יתייחס לתשובות נוספות.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

בשאלון זה 6 עמודים.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר, אך מכוונות הן לנבחנות והן לנבחנים.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון (16 נקודות)

ענה על כל השאלות 1–4 בתשובון שבמחברת הבחינה שלך, בעמ' 19

(לכל שאלה – 4 נקודות).

לכל שאלה ארבע תשובות, אך רק אחת מהן נכונה. סמן $\times$ במשבצות שמתחת לאות המציינת את התשובה שבחרת.

שאלה 1

תלמידי הכיתה נדרשו להציע רעיונות למניעת האיחורים לבית־הספר. מהו סוג החשיבה הנדרש לשם כך?

- א. חשיבה תכליתית
- ב. חשיבה אסוציאטיבית
- ג. חשיבה ממוקדת
- ד. חשיבה מסתעפת

שאלה 2

טליה לומדת פסנתר כבר חמש שנים. היא החליטה להמשיך בלימודים גבוהים בתחום זה לאחר שהתייעצה עם המורה לפסנתר. מהו מקור הכוח של המורה לפסנתר של טליה?

- א. כוח המומחיות
- ב. כוח התגמול
- ג. כוח הכפייה
- ד. כוח החוק

שאלה 3

רבקה מקבלת ציונים גבוהים במדעים וזוכה על כך לשבחים ממורתה. רבקה מאמינה שהיא מוכשרת במדעים, ועל כן היא שואפת להמשיך בלימודים גבוהים בתחום. איזה מבין המשפטים שלפניך נכון לגבי רבקה?

- א. קיים פער גדול בין הדימוי הריאלי של רבקה ובין הדימוי האידאלי שלה, שיכול לגרום לרבקה להרגיש שלא תוכל לממש את שאיפותיה.
- ב. קיים פער קטן מדי בין הדימוי הריאלי של רבקה ובין הדימוי האידאלי שלה, שיכול לגרום לרבקה לחוש שאין לה אתגר בלימודים.
- ג. קיים פער סביר בין הדימוי הריאלי של רבקה ובין הדימוי האידאלי שלה, שיכול לגרום לרבקה לפעול כדי להגשים את שאיפותיה.
- ד. אין כלל פער בין הדימוי הריאלי של רבקה ובין הדימוי האידאלי שלה, ולכן לא תהיה לכך כל השפעה על רבקה.

שאלה 4

בכיתה י' 2 החליטו שכל תלמידה תביא עוגה לכיתה ביום הולדתה. מוריה החליטה שלא להביא עוגה ביום הולדתה. החלטתה נחשבת:

- א. הפרת נורמה פורמלית
- ב. הפרת נורמה בלתי-פורמלית
- ג. ציות לנורמה בלתי-פורמלית
- ד. ציות לנורמה פורמלית

פרק שני (64 נקודות)

ענה על שמונה מבין השאלות 5–14 (לכל שאלה – 8 נקודות).

שאלה 5

כיתה נחשבת לקבוצה. הבא שני נימוקים שונים לביסוס הטענה הזו.

שאלה 6

הסבר מהו ההבדל בין תקשורת חד־סטרית ובין תקשורת דו־סטרית. באיזה סוג תקשורת רצוי שהמורה תשתמש בכיתה? נמק את תשובתך.

שאלה 7

משפחת זהבי עומדת לעבור לגור בעיר אחרת, וכל אחד מן הילדים במשפחה התמודד עם המעבר באופן שונה. ציין מהו סגנון ההתמודדות של כל אחד מילדי המשפחה על־פי מודל "גש"ר מאח"ד".

א. ירון דיבר עם חבריו וקבע להיפגש איתם בהקדם.

ב. רונית בכתה בכיתה ללא הפסק.

ג. רונה ביקשה לדעת כמה שיותר על המקום החדש שהם עוברים אליו.

ד. דניאל ביקש מן האחיות שלו שיהיו איתו בהפסקות בביה"ס החדש.

שאלה 8

מיכאל וגלי, אחותו, אכלו ארוחת בוקר. בתום ארוחת הבוקר פינתה גלי את הצלחת מן השולחן. האם פנתה אל גלי ואמרה: "כל הכבוד לך על שפינית את הצלחת מן השולחן". למחרת אמר מיכאל לאמו: "תראי, אני מוריד את הצלחת מן השולחן, כמו גלי".

ציין את **ארבעת** שלבי החיקוי על־פי בנדורה ותאר אותם. הראה כיצד **שניים** מן השלבים האלה באים לידי ביטוי בהתנהגותו של מיכאל.

שאלה 9

מהי למידה? הבא דוגמה לשינוי בהתנהגות שהוא תוצאה של למידה ודוגמה לשינוי בהתנהגות שאינו תוצאה של למידה.

שאלה 10

הסבר מהו חִבְרוּת ומהי חשיבותו להתפתחות הפרט.

שאלה 11

תאר את הניסוי שערך קוהלר, והצג את המסקנה שהוא הסיק מניסוי זה.

שאלה 12

העתק למחברתך את **שלושת** המשפטים שלהלן. ציין ליד כל משפט אם הוא מבטא **היזכרות** או **היכר** ונמק את תשובתך.

- א. התלמידים התבקשו לספר על חוויותיהם מן החופש הגדול.
- ב. יובל התבקש לעיין במפה ולהקיף את שמות האתרים שבהם ביקר בטיול.
- ג. נדב כתב את שמות המחנכים שלו מאז כיתה א'.

שאלה 13

הסבר מהי תצפית לא מובנית. תאר יתרון אחד וחיסרון אחד שיש בתצפית מסוג זה.

שאלה 14

הסבר מהי מנת משכל וכיצד היא מתפלגת באוכלוסייה. תוכל להציג את תשובתך גם באמצעות תרשים.

פרק שלישי (20 נקודות)

ענה על שאלה 15 – שאלה חובה.

הסבר חמישה מבין המושגים א'-ז' (לכל מושג – 4 נקודות).

- א. סנקציה שלילית
- ב. קונפורמיות
- ג. סולם התפתחות
- ד. התנהגות נסתרת (סמויה)
- ה. מסוגלות עצמית
- ו. תוקפנות עויינת
- ז. הפרעה פרואקטיבית

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל.
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך.